

Tóta W. Árpád esete a katolikus egyházzal

Számomra nem elfogadható, ahogyan Tóta W. az egyház egészét bélyegezi meg, nevezi gonosznak. Azért nem, mert ezzel engem és még vagy egymilliárd katolikust is annak nevez. S nem utolsó sorban a második vatikáni zsinatot életre hívó szent életű XXIII. János pápát, a 2000-ben az egyház által elkövetett bűnökért, nevezetesen az inkvizícióért hivatalosan is bocsánatot kérő nagy egyházfőt, II. János Pált, vagy a 2010. márciusában az ír katolikusoknak írt levelében a papi pedofíliát elítélő XVI. Benedeket.

Az egyházakkal, áltatában a vallásos élettel kapcsolatos közbeszéd gyakran eltorzult, indulatos hangú és nem ritkán alpári stílusú. A katolikus egyház tagjaként – kellő önkritikával – először ezen jelenség egyházi okaival foglalkozom. Előre bocsátva, hogy az egyház a hívők összességét jelenti, nem pusztán a papságot, és megjegyezve azt is, hogy más keresztény/kresztyén egyházakkal nem foglalkozom.

Bár világszerte több, mint egymilliárd tagja van a katolikus egyháznak, ténykérdés, hogy a vallását gyakorló hívők száma ennél lényegesen kevesebb. Könyvtárnyi tanulmány szól arról, hogy ennek mi az oka; az egyik nyilván az, hogy az egyház sok ember szemében nem hiteles és nem korszerű. A hitelesség alapja az, hogy a krisztusi tanításokat, az Örömhírt annak megfelelően jelenítjük meg – mi, az egyház tagjai, egyenként és összességében, illetve, kitüntetett módon, maga a papság is. Másképpen fogalmazva: az Újszövetség szellemében, Krisztus szavait követve élünk-e, s ha hibát vagy bűnt követünk el, akkor azt az Ő szellemében kijavítjuk-e vagy azokat inkább elkendőzzük, netán letagadjuk? Nyilván rengeteg az egyház tagjai és az azon kívül élő ember számára hiteles katolikus, de számosan

vannak, akik bennünket egyenként és összességében hiteltelennek, álszentnek tartanak. El kell ismernünk, hogy a kritikusok szavaiban rengeteg igazság van.

Igaz, hogy az elmúlt két évezredben az egyház nem egy ízben, hosszú-hosszú időkre letért a krisztusi útról: visszaélt hatalmával, nem a szeretet erejével építkezett, hanem a gyűlöletével, erőszakos volt, tűzzel-vassal irtotta azt, akit ellenségnek bélyegezett meg. Igaz, hogy az egyház számos vezetője tudatosan és tartósan erkölcstelen életet élt, nem egy ízben fitogtatva saját erkölcstelenségét. Igaz, hogy az egyház nem nézett szembe bátran a huszadik század diktatúráiban játszott, sok ízben megkérdőjelezhető szerepével: nem folytat széleskörű vitát a Vatikán második világháborúban tanúsított magatartásáról, és nem tárta föl a kommunista diktatúrákban betöltött szerepét sem. Igaz az is, hogy miközben a második vatikáni zsinat forradalmi újításokat hozott az egyház önmeghatározásában és küldetésének meghatározásában, a zsinat tanulságait az elmúlt negyven évben nem sikerült maradéktalanul levonni.

Természetes az, hogy az Igét, a legfőbb jót hirdető egyház minden megnyilvánulását górcső alá veszi a társadalom. Hiszen vonzza a figyelmet és a bírálatot az, aki azt mondja magáról, hogy ő a legfőbb letéteményese mindennek, ami igaz a világon. Ezzel azt állítjuk, hogy a tökéletességre törekszünk, a tökéletest fölismerjük és azt hirdetjük. Ezért a bírálatokért nem sértődhetünk meg.

A katolikusoknak feladata a közéletben való aktív szerepvállalás. Ám nem szabad, hogy a krisztusi tanítás rovására vállaljon valaki politikai tevékenységet. Vagyis ha a pártos megnyilatkozás és a Szentírás szavai közül kell választani, akkor habozás nélkül ez utóbbi mellett kell

lándzsát törni. Nem véletlen, hogy a papság közvetlen politikai tevékenysége ellen foglal állást az egyház azért, hogy ne kerülhessen konfliktusba senki, aki teljes életét Krisztus szolgálatába állítja. Jogos az a bíráló ma Magyarországon, hogy a magát keresztény-konzervatívnak nevező Orbán-kormány sem nem keresztény, sem nem konzervatív. Ha ilyen lenne, akkor nem törekedne a hatalom kizárólagos megszerzésére és megtartására, kereszténysége nem válna politikai fundamentalizmussá, nem szítana gyűlöletet, nem kokettálna újnácikkal, nem alkalmazna kettős beszédet és így tovább. Általában sem kérkedne keresztény mivoltával, hanem úgy élne, hogy érezzék rajta értékrendjét, és hitelesnek fogadják el tevékenységét. Az egyház tagjai is sokféle politikai nézetet vallanak és vallhatnak magukénak, ez így természetes. Ahogy természetes az a polémia is, ami Márfi Gyula veszprémi érsek és többünk között kialakult az elmúlt hetekben. Ki kell mondanom, hogy egyházam mai magyar vezetése túlnyomó többségének politikai elfogultsága nem az Örömhír visszhangja; nem növeli a hívek számát, hanem csökkenti, nem segíti a polgárok tájékozódását a világban, hanem sokkal inkább összezavarja az embereket. Nem kívánok e helyütt választ találni arra a kérdésre, hogy mi ennek a helyzetnek az oka? Opportunizmus, korlátoltság, beletörődés vagy valami más. Egy dolog azonban bizonyos: az egyház minden tagjának joga és kötelessége az építő bíráló, ahogy meg kell hallgatnunk a közösségünkről kívüli, ránk vonatkozó megjegyzéseket is. „Érted haragszom, nem ellened”—a belső bíráló ebből a türelmetlenségből, a jobbítás szándékából fakadjon. De csak akkor lehet hatásos, ha párbeszédé alakul, méghozzá értelmes, egymást tisztelő emberek nyílt párbeszédévé.

A bíráló szavak ne feledtessék el azonban azt, hogy mit alkotott az egyház fennállása óta. A legmocskosabb történelmi időkben is

születtek szentek, akik életüket önfeláldozó és példamutató módon adták másokért, akik segítettek, tanítottak, nem egyszer utolsó menedéket nyújtva a rászorulóknak. Ilyen szentek ma is élnek – iskolákat, karitatív közösségeket és más intézményeket fenntartva – úgy, hogy elismerést nem várnak munkájukért. Erejüket viszont Krisztusból merítik és a katolicizmusból. Ők, más egyházak és vallásos közösségekhez nem tartozó szentek sokaságával adják mindannyiunk reményét arra, hogy van értelme küzdeni a földi életben. A katolikus egyház Krisztus óta számtalan példát mutatott erre a jóra.

Ne feledjük el azt sem, hogy az egyház a társadalomban él, vagyis a realitások talaján áll. Nem elvont fogalom, hanem a napi valóság megtestesítője. S ha ez így van, akkor hosszú távon kell gondolkodnia, vagyis testületeinek úgy kell meghozniuk döntéseiket, hogy a Szentírásban foglaltak képviseletét történelmi távlatban biztosítsák. Ilyen értelemben nyilván politizál az egyház, s ezt a jogot nem lehet tőle elvitatni – mert sok-sok millió ember hatalmazza fel erre őt. Az is igaz, hogy a reálpolitika fogalma mögé nem lehet elbújni s ott rosszat cselekedni, ám a szervezett egyház döntéseit az adott kor viszonyai között kell értelmezni. Valahogy úgy, ahogy a mindenkori kormányok intézkedéseit sem az egyes ember lehetőségeihez, hanem a nemzeti érdekekhez mérjük.

Jelen írásomat **Tóta W. Árpád Alien vs. Predator** című, e lapban megjelent cikke ösztönözte. Stílus és lapszerkesztési elv kérdése, hogy valaki milyen módon fogalmaz: hogy mégoly érdes és akár jogos kritikáját tapintatos vagy éppen trágár formába önti-e. Az azonban számomra nem elfogadható, ahogyan Tóta W. az egyház egészét bélyegezi meg, nevezi gonosznak. Azért nem, mert ezzel engem és

még vagy egymilliárd katolikust is annak nevez. S nem utolsó sorban a második vatikáni zsinatot életre hívó szent életű XXIII. János pápát, a 2000-ben az egyház által elkövetett bűnökért, nevezetesen az inkvizícióért hivatalosan is bocsánatot kérő nagy egyházfőt, II. János Pált, vagy a 2010. márciusában az ír katolikusoknak írt levelében a papi pedofíliát elítélő XVI. Benedeket.

Tóta W. azt állítja, hogy a katolikus egyház belülről nem képes megújulni, ezért kívülről kell támadni—terroristákhoz hasonlít bennünket, sőt még az ártatlan embereket felrobbantóknál is rosszabb a véleménye rólunk. Szabadelvű konzervatívként természetesen nem vitatom el a véleményéhez való jogát. Azért tisztelettel felhívom a figyelmét arra, hogy ha mérlegre teszi a katolikus egyház alkotásait és bűneit, talán visszafogottabban és tárgyilagosabban fogalmaz, mert a Krisztus-követő közösség mindig képes volt Péterként talpra állni azután, miután megtagadta Jézust, szemben Júdással, aki a földön maradt, miután elárulta a Mestert. Olvassa és hallgassa szorgalmasan az egyház tagjainak egymással folytatott, bírálatának tárgyát képező vitáit, vagy éppen ezt a cikket.

Igen, az egyházat sokat spanyolfalként használták és használják bűnös, megvetendő életük leplezésére. Őket meg kell nevezni, és a törvények szerint el kell ítélni. De tegyünk különbséget az egyház és azok egyes tagjai között. Boldog lehet az az emberi közösség, ahol vannak olyanok, akik nem csak a napi túlélésre, pusztán anyagi boldogulásra törekednek, hanem gondolkodásuk középpontjában mások segítségének szándéka áll. Segítsük egymást abban, hogy vallástól, hitbéli meggyőződéstől vagy politikai pártállástól függetlenül megtaláljuk a másokban a legjobb, legemberibb tulajdonságokat. Indulatos megbélyegzés helyett csak így láthatjuk meg a másokban az

embert, csak így enyhíthetjük a már-már elviselhetetlen, pusztító erejű szembenállást a társadalomban.